

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет Імені Юрія Федьковича

Ірина БОЙЧУК

**АЛЬБОМ ФОРТЕПІАННИХ П'ЄС
“NO KID-DING NOTEBOOK”
ГАММИ СКУПІНСЬКОГО**

Навчально-методичний посібник

Чернівці
«Букрек»
2016

УДК 786.2(07) +78(477.85)(092)
ББК 85.318.854.2-7р
А 563

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича (протокол № 2 від 18.02.2016 року)*

Рецензенти:

Затуловський Л.Б., співголова асоціації композиторів Буковини Чернівецького обласного відділення Національної всеукраїнської музичної спілки, заслужений діяч мистецтв України;

Голдман Лі, доктор філософії, викладач сучасної європейської історії університету Північної Аризони;

Лісовий В.А., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри музики факультету педагогіки, психології та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Бойчук І.І.

Альбом фортепіанних п'єс «No Kid-ding Notebook» Г.Скупинського : навчально-методичний посібник /Укл. І.І. Бойчук. – Чернівці: Рута, 2016. – с.

ISBN

У посібнику представлено новаторський альбом фортепіанних п'єс «No Kid-ding Notebook» сучасного українсько-американського композитора, доктора музики – Гамми Скупинського. Двадцять чотири п'єси оновлюють педагогічні традиції, започатковані Р. Шуманом в «Альбомі для юнацтва» і продовжені у «Дитячому альбомі» П. Чайковським.

Композитор знайомить юних музикантів з популярними музичними стилями, виконавськими прийомами та образністю «нової музики». Кожна п'єса має художній контекст та семантичне навантаження. «No Kid-ding Notebook» збагачує творче образне мислення і виконавську техніку юних піаністів. Композитор прагне за допомогою гармонійної мови альбому наблизити молодь до звучання «нової музики», техніки виконання сучасного американського «мінімалізму».

Супроводжуючі відеоматеріали розширюють музичну уяву та сприйняття учнів, а назви творів репрезентують саме дитячу естетичну свідомість.

Здійснена спроба ознайомити читача з особистістю композитора, новатора, людини, котра випереджала час у царині звукозапису і зробила чималий внесок у розвиток музичного мистецтва буковинського краю.

Альбом фортепіанних п'єс «No Kid-ding Notebook» доктора музики Гамми Скупинського» може використовуватися як у концертно-виконавській практиці піаністів так і на всіх рівнях навчання гри на фортепіано, а також на курсах з історії і теорії музики, музичного краєзнавства.

УДК 786.2(07) +78(477.85)(092)
ББК 85.318.854.2-7р

ISBN

ЗМІСТ

Передмова

Гамма Скупинський

Альбом фортепіанних п'єс

Від Автора

No Kid-ding Notebook

Дитяча фортепіанна музика. Методичні рекомендації до творів

Словник музичних термінів

ПЕРЕДМОВА

У посібнику представлено новаторський альбом фортепіанних п'єс для маленьких піаністів «No Kid-ding Notebook» українсько-американського композитора Гамми Скупинського. «No Kid-ding Notebook» продовжує традиції у відповідності з вимогами сучасності, започатковані ще Робертом Шуманом в його «Альбомі для юнацтва», ор.68 (1848), які згодом розвинув Петро Чайковський у своєму «Дитячому альбомі», ор.39 (1878).

Кожна з цих книжок, подібно до даної збірки, містить 24 короткі п'єси, написані на різноманітні теми у різних стилях, мета яких полягає у привертанні інтересу юних піаністів до оволодіння основними навичками гри на фортепіано. На додаток до цих романтичних джерел Г. Скупинський запозичує більш модернову мову гармонії «Мікрокосмосу» Бели Бартока, Sz107, BB105 (1926 – 1939) – епічної збірки, ранні твори якої також призначалися для навчання музикантів молодшого віку.

Смілива музична мова разом із тяжінням Скупинського до використання популярних музичних стилів і пристрасне бажання ознайомити нове покоління піаністів із мистецькими музичними канонами – все це у єдності надає привабливої еклектики альбому, що сприятиме бажанню учнів та вчителів розучити якомога більше п'єс.

Скупинський починає свій «No Kid-ding Notebook» у настрої, що спричинює спогоди. «Відео-гра» буде легко сприйматися учнями завдяки імітації звуків першого покоління цифрових ігор на зразок Pac-Man і Donkey Kong, згодом звучання твору досягає жартівливо-глузливих хроматичного спаду, в якому звучатиме тема «Гру закінчено» – при цьому формується вміння виконувати стрімкі арпеджіо. Подібні твори, що викликають спогоди, містяться і в першому, і в другому томі, включаючи «Ліс секвой» – спокій лісової хащі відтворюється завдяки звучанню пташиних голосів і пасторальному колориту; «Урок математики» – монотонна, механічна, атональна музика викликає в уяві нудьгу та замішання, що дехто відчуває на уроках алгебри та геометрії; «Екскурсійний потяг» – музика імітує звуки паротягу, що набирає швидкість, пихкає, свистить і, врешті решт, сповільнює хід та зупиняється. У цій категорії творів учні можуть отримати особливе задоволення від п'єси «Я ненавиджу броколі», в якій наполеглива спокійна гра лівої руки протистоїть надзвичайно різкій та шаленій грі правої, що імітує суперечку між батьками та дитиною під час обіду, коли дитина відмовляється їсти овочі.

Однаково важливим у «No Kid-ding Notebook» Гамми Скупинського є майстерне застосування популярних американських стилів. У творі «Зірка рок-н-ролу» учні вирушають у бурхливу подорож в історію рок-музики, яка починається з усім відомого акорду твору «Бітлз» «Ніч після Важкого Дня» (транспонування на один такт нижче), розвивається через мелодію рок-балади та енергійного несамовитого співу і досягає апогею у двох потужних акордах.

Г.Скупинський також ефектно застосовує джазові стилі, використовуючи радісний ритм регтайму у творі «Старий форд тата» та інтроспективний настрій блюзу в п'єсі «Міський блюз». В останньому творі учні вивчають основні принципи блюзового звукоряду – ліва рука веде соло, імітуючи прогулянку вулицями міста, а права досліджує чудернацькі візерунки думок, що з'являються під час таких мандрів. З

цим твором співзвучна п'єса «Джазовий настрої», хоча її джазова гармонія є складнішою.

Звернувшись до стилів «Американа», Скупинський досягає висот, надто у трьох п'єсах в середині збірки. Твори «Танцюючи вальс в Аппалачах» та «Танець ковбоя» забезпечують плавний перехід від частини 1. до частини 2. із належною повагою до народної музики Південного Сходу та, відповідно, Південного Заходу США. Музика в «Танці ковбоя» набуває особливої якості завдяки зверненню до досвіду відомого американського композитора напрямку арт-музики Аарона Копланда, який чудово застосовував народні пісні в своїх творах. Буквально слідом за цими творами йде п'єса «Дуель скрипок» є легкою фантазією з комічним сюжетом на тему американської народної пісні «Індик у соломі» з центральною інтерлюдією, яка переносить мелодію з правої руки на ліву і заохочує учнів вчитися вести лінію мелодії, де б вона не була, при цьому, не нехтуючи звучанням акордів і не втрачаючи гармонії твору.

Зрештою, «No Kid-ding Notebook» виконує прекрасне завдання – знайомить піаністів-початківців із класичною традицією західної арт-музики. Здебільшого Г. Скупинський працює зі стилями та композиторами, з котрими його аудиторія певно знайома: від напівімпресіоністської тональності у п'єсі «Залізаючи на клен», що нагадує Клода Дебюссі, до жартівливого насмішкуватого твору «Рожева перука Амадеуса». Ця п'єса має паралелі з «Маленькою нічною серенадою» Вольфганга Амадея Моцарта, але Скупинський веде свої музичні лінії майже у джазовому напрямку.

У такий самий спосіб твір «Сни лускунчика» має посилання на деякі частини балету Петра Чайковського «Лускунчик», переплітаючись з чарівною фантазією, яка викликає сни, що дитина може побачити після почутої улюбленої класики.

Але Г. Скупинський відважно рухається далі у творі «Класик-модерніст», де відбувається знайомство з іншим балетом, мабуть менш відомим учням – «Весна священна» Ігоря Стравинського. В основі цього передостаннього твору Гамми Скупинського лежить та сама енергія руху, що характерна майже для всієї збірки «No Kid-ding Notebook». Тут Скупинський сягає хвилюючих висот феєрверку музики Стравинського, що перебуває на межі хаосу і ніколи не наближається до переломного моменту, спонукаючи учнів насичувати найсучаснішу мелодію і гармонію жартівливістю та грайливістю, що притаманна «Рожевій перуці Амадеуса».

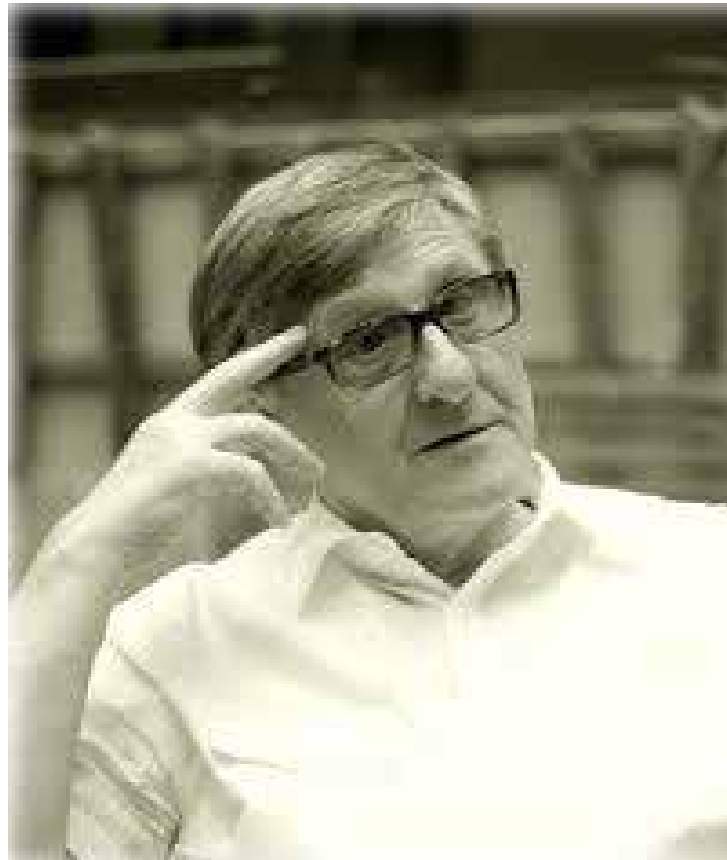
«No Kid-ding Notebook» – це неоціненне багатство, яке створив Скупинський як для вчителів, так і для учнів – юних піаністів. Це такий скарб, який гарантує, що еkleктика музичних стилів завжди утримуватиме інтерес учнів, бо знайомитиме їх з великими композиторами. Це джерело розвитку музичного слуху та тренування рухливості пальців завдяки відтворенню відчайдушно сучасних мелодій та опануванню мови гармонії.

Гамма Скупинський також створив супроводжуючі відео, які можуть допомагати учням краще розуміти музику і збагачувати їхній досвід під час вивчення окремих творів. Загалом, «No Kid-ding Notebook» є почесним внеском у розвиток педагогічної традиції в музиці, частку якої вони складають.

Переклад за рецензією Лі Голдман

*Музика – посередниця між життям розуму
і життям відчуттів*

Людвіг ван Бетховен

Понад сорок років тому у Чернівцях
розпочав свою трудову діяльність композитор зі світовим ім'ям,
доктор музичного мистецтва Бостонського університету –
Гамма СКУПИНСЬКИЙ